

TOETSINSTRUMENTARIUM MAAKT VERANTWOORDELIJKHEDEN REGIONALE WATERVEILIGHEID HELDER

Het Ontwikkelingsprogramma Regionale Waterkeringen (ORK) van STOWA heeft de afgelopen jaren een reeks praktische handreikingen en leidraden opgeleverd voor het normeren en toetsen van dijken en kaden. 'Daarmee zijn de taken en verantwoordelijkheden van de partijen die betrokken zijn bij de regionale waterveiligheid, veel duidelijker geworden,' aldus beleidsmedewerker Waterveiligheid Pim Beerling van de provincie Utrecht.

In 1998 werd in de vierde Nota Waterhuishouding vastgelegd dat provincies en waterschappen de regionale waterkeringen op orde moesten brengen, via de systematiek die ook voor primaire keringen wordt gehanteerd: aanwijzen, normeren, toetsen, eventueel verbeteren, beheeren en onderhouden. Vervolgens gingen provincies en waterschappen aan de slag om dat handen en voeten te geven. Pim Beerling: 'Na de dijkdoorbraak bij Wilnis in 2003 raakte iedereen echt doordrongen van de urgentie en was er sprake van versnelling in dat proces. De Unie en het IPO kwamen het jaar daarop met een heldere visie op regionale waterkeringen. Ze zetten STOWA aan het werk om handreikingen en leidraden te ontwikkelen, waarmee we de systematiek concreet konden gaan toepassen.'

HANDEN EN VOETEN

De ontwikkelde handreikingen en leidraden bieden de provincie volgens Beerling de mogelijkheid haar rol als toezichthouder handen en voeten te geven. 'Provincie en waterschap zijn samen verantwoordelijk voor de regionale waterveiligheid. Wij zijn daarbij een beetje de meewer-

kend voorman. In het verleden was lang niet altijd duidelijk waar het meehelpen ophield en het toezichthouden begon. Dankzij de systematiek is die afbakening nu helder. Wij wijzen de keringen aan en hangen er een norm aan. De waterschappen toetsen en leggen daarover verantwoording aan ons af.' Utrecht heeft in de waterverordeningen van de waterschappen vastgelegd dat de waterschappen voor de toetsing gebruik moeten maken van de ORK-instrumenten. Beerling: 'Dat is voor ons een garantie voor de kwaliteit van de toetsing. Het geeft de waterschappen op hun beurt de garantie dat de toetsing haalbaar en uitvoerbaar is. Dat komt omdat bij het ontwikkelen van de instrumenten STOWA zowel met de waterschappen als met de provincies heeft samengewerkt.'

GRIJZE GEBIED

Beerling is blij dat STOWA de 'groene' versies van de handreikingen en leidraden verder gaat ontwikkelen tot blauwe, in de praktijk gekeurmerkte versies. Inmiddels is een Addendum verschenen op de Leidraad Toetsen Veiligheid Boezemkaden, op basis van de ervaringen die zijn opgedaan in de eerste regionale toetsronde. STOWA gaat voor dit groen-blauwtraject ook nader onderzoek verrichten. Pim: 'Op een aantal onderdelen ontbreekt nog de kennis om een goed oordeel te kunnen vellen over de veiligheid. Met name bij veenkaden. De huidige toetsing levert te vaak 'geen oordeel' op als resultaat. We moeten af van dat grijze gebied, waarin niet duidelijk is of een kade nu wel of niet veilig is. Dat onderzoek is nodig om de systematiek steviger te funderen en aan te scherpen. Wij zijn daar als provincie erg blij mee, ook omdat in ons gebied veel veenkaden liggen.'

De kracht van de huidige systematiek is dat het provincies en waterschappen concrete en goed uitvoerbare handvatten biedt voor het veiliger maken van de regionale waterkeringen. Dat moet volgens Pim vooral zo blijven. 'We moeten de komende periode gebruiken om de toetsing verder aan te scherpen. Maar daarbij moeten we de praktische uitvoerbaarheid goed in de gaten houden. Als we de toetsing net zo uitgebreid, expliciet en doorwrocht maken als die voor primaire keringen, overvragen we als provincie de waterschappen. Daar moeten we extra alert op zijn. Maar we moeten zeker blijven kijken waar het beter kan.'